2025/2026. tanév 2. szám

ABLAK

a Szent Margit Gimnázium iskolaújsága

BÖJT ÉS ÜNNEP

Diák körkérdés és tanári témamozaik

TANÁRINTERJÚ

Balla Lajos tanár urat kérdeztük

MAGYAR KÖLTÉSZET NAPJA

Margitos stílusgyakorlatok

Impresszum

Ablak – a Szent Margit Gimnázium iskolaújsága
Megjelenik: egy tanévben öt alkalommal

E számunkban szerzőként vagy támogató tanárként közreműködött:

Balla Lajos, Bárkányi Hanga, Birosz Erika Alfonza SDR, Bojtor Katalin, Bubrik Nóra, Cseke Zille, Fekete Ábel, Hazslinszky Maja, Jámbor Amália, Jäckl Fruzsina, Kornyilovné dr. Máté Anita, Kosik Izabella, Kovács Zille, Lobmayer András, Mandula Sára, Matafán Ibolya, Márkiné Solnay Márta, Máté Dominik, Novák Zolna, Orbán Dorka, Ónody Ágnes, Pataki Zselyke, Pákh György, Polczer Erzsébet, Pujcsek Adél, Richlik-Horváth Katalin, Simonfai Teodóra, Szabó Kata, Szabó Petra, Szücs Péter, Virányi-Gulyás Pál, Vízhányó Zsolt, Vezér Kitti, Zelei Tamás

főszerkesztő: *Tóth Márton*
olvasószerkesztő és korrektor: *Vámosi Judit*
dizájn, tördelés, nyomdai előkészítés: *Jakab Levente*
felelős kiadó: *Vízhányó Zsolt*

Kapcsolat: ujsag@szmg.hu

Ő itt Ubul!
Találd meg Ubult
mind a 10 búvóhelyén!

Tóth Márton

Ablak-nyitás

Fejek a padtámlákra hajtva, cinkos félhomály a teremben, már házit másolni sincs erő. Ablaknyitás. A hetest kéretné a folyosófelügyelő. Tavaszi fáradtság, vágjuk a centit, tanár is, diák is: mindjárt itt a húsvéti szünet. Ilyenkor az ablakról már furcsa dolgok jutnak eszünkbe – a kollégák előtt az ablakpucolás, suvickolás, takarítás réme jelenik meg, a diákoknak esetleg a defenesztráció… Azért csak húzzuk az igát, és nagyon jólesik, ha közben kicsit sajnálnak minket. Különös, poshadt nagyheti készület ez. Jó lenne beengedni a tereimbe egy kis friss levegőt, valami újat – és ehhez csak ki kell nyitnom… Én meg ülök tovább a helyemen. Hát, ilyenek vagyunk.

Ilyen a természetünk, mondják, rest. És tényleg, megváltás csak kívülről jöhet. Egy áramszünet, egy bombariadó, micsoda pompás kilátások. Egy szabadságharcos népvezér, Rómának fityiszt mutató próféta, de legalábbis csodarabbi… Hí a haza, diák haza, tanár haza. Megváltás.

Kisszerűségem béklyóiban tespedek. Valaki belép. Nem ismerem egészen, bár láttam már; valami futottak-még osztályból. Olyan egyszerűen halad, szinte együgyű – mármint nincs igazán ügye, csak ez, úgy látszik, hogy kinyissa az ablakot. Hát, köszi. De mi lesz a bombariadóval?! Az áramszünettel?! A mindent felforgató messiási háborúval?!

Akkor maradunk…

Földrajzóra. Még mindig itt vagyunk. Krisztus után 2026. Jó, a szellő az jól esik. Meg a bűnbocsánat, persze.

Fejek a padtámlákra hajtva, cinkos félhomály a teremben, már házit másolni sincs erő. A szünet is fárasztó ám, van mit kipihenni! Ablaknyitás. Én meg ülök tovább a helyemen. Hát, ilyenek vagyunk.

De az ablak már nyitva van!

Egy igazán tavaszi számot tart kezében az olvasó. Amikor elkezdtünk rajta dolgozni, még hó borította az iskola udvarát, és tucatnyi margitos diák ádáz csatát vívott egymással a szentéletű patróna szobra körül. A szobor még mindig ott áll, de hol van már a tavalyi hó… A jóidővel pedig megérkezett az Ablak második száma is. Interjúval, beszámolókkal, képekkel, versekkel, labirintussal.

De mégis mitől olyan tavaszi ez a szám? Valóban, helyt kapott benne sítábori, báli beszámoló is, de a diákkörkérdés már a nagyböjttel kapcsolatos, lapszámunk tematikáját pedig elsősorban a húsvét és a gimnáziumi Szent Margit-nap, valamint a programok által ehhez szervesen kapcsolódó magyar költészet napja adja. E hármas apropó alapján terveztük meg a második Ablakot, és időzítettük megjelenését.

Különösen hálás vagyok azoknak a kollégáimnak, akik elvállalva felkérésünket megosztottak valünk néhány személyes húsvéti emléket, gondolatot.

Christus resurrexit!
Vere resurrexit!

Tartalom

Közösségben

Unatkozom!!! 5
Sítáborok 9
Koponya a reklámszatyorból: interjú Balla Lajos tanár úrral 11
Margit-bál. 15
Diákcsemege 19

Nyelveken

Egynapos zarándokút Nápolyban 21
A Sziget Műhely pályázata 23
A magyar költészet napja 27

Lélekben

Diák körkérdés 29
Tanári témamozaik 31
Az utolsó vacsora asztalánál 35

Vízhányó Zsolt

Vajon mire készült az Isten?

Vajon mire készült az Isten
úgy tizenhét évesen?
Tudta-e már a fa súlyát és
hidegét?

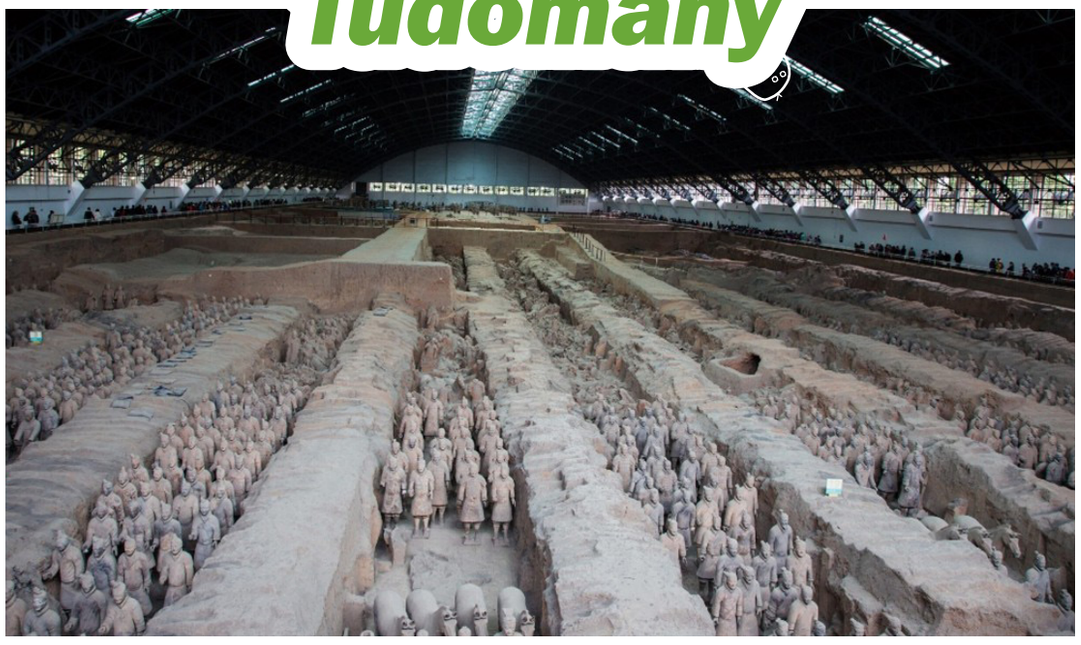
S hogy pálcát
ki tör majd fölötte
s miért?
S vajon tervei
az Istené voltak már, vagy
csak a kamasz fiú álmai?

Unatkozom!!!

Hazslinszky Maja
Jámbor Amália
Orbán Dorka
Cseke Zille

Mennyire unalmassá vált már ez a mondat… De megnyugodhatsz, rajtad kívül még rengeteg ember van így! Ezért gyűjtöttük össze a legszuperebb ajánlásokat az idei iskolai programok alapján, amiket akár egyedül is kipróbálhatsz, de még élvezetesebb, ha többen vagytok.

Tudomány

Az öröklét őrei - Az első kínai császár agyagkatonái
Május közepéig ideiglenes kiállítás keretében láthatóak a terrakotta hadsereg, vagyis a híres agyaghadsereg katonái és egyéb korabeli műtárgyak a Szépművészeti Múzeumban.

Az első kínai császárt, Csin Si Huang-tit egy város méretű sírkertben temették el, ahol a Kínai Birodalom kicsinyített mását is felépítették. Ennek „védelmére” készült egy teljes agyaghadsereg: 8000 katona, valamint több száz ló, lovas és szekér. Nem készült el a teljes feltárás, a császár sírját még nem találták meg.

Bakancsos túrák
Itt a tavasz, itt a túrázás ideje. Éledezik a természet, és mi sem szebb annál, amikor nyílnak a virágok vagy zöldülnek a fák. Természetesen a túra mindig jó választás. Akár télen egy meseszép havas tájon, akár ősszel sárga és piros levelek között, és persze nyáron is, de akkor kissé meleg van. Egy jól sikerült kirándulás végén – bár sokszor fárasztó, néha egészen kimerítő – mindig jó emlékekkel térnek haza a nagy kalandorok. Az iskolánkban szerencsére van lehetőség arra, hogy nekivágjunk a természetnek. Bakancsos túráink keretében az országjáró csipet csapat járt már a Börzsönyben, a Pilisben, a Vértesben, és csodás élményekkel gazdagodtak.

Mozgás

Vígszínház – @LL3t4rgIA #éretlen komédia

A Vígszínház 2025. szeptember 20-án mutatta be először a *Letargia* című darabot ifj. Vidnyánszky Attila rendezésében. A mű Georg Büchner Leonce és Lénája nyomán készült – a Z-generáció számára újragondolt formában. A főszereplő Leonce (Medveczky Balázs) és Léna (Márkus Luca) az érettségi küszöbén állnak, nagyon magányosak, és fogalmuk sincs, mit kezdjenek ezután az életükkel. Sokat érintett téma a közösségi média, a kütyük, az AI, mindezt emészthető, vicces, néhol túlzottan elvont, bite-sized formában tálalva.

A program 14 éves kortól ajánlott, de különösen a tizenkettedikesek szá- mára lehet izgalmas, ugyanis az előadás kifejezetten az időszakot dolgozza fel, amit jelenleg ők is átélnek.

Művészet

Lélek

Forráspont

Mi a Forráspont? Találkozási lehetőség egymással és Jézussal. Valódi élmény a fiataloknak zenés dicsőítéssel, tanúságtételekkel, szentségimádással, szentmisével. Az eseményt 2018 óta évente rendezik meg.

A tavalyi alkalomra, melynek jelszava a *Remélem* volt, a Margitból is érkeztek diákok és tanárok. A reménnyel kapcsolatos témákat járták körül a délután folyamán, miközben gitáros dalok, énekek szóltak, megteremtve a megfelelő légkört. Velük együtt az eddig megtartott rendezvények látogatóinak száma 38 800 főre nőtt.

Ezt a programot különösen azoknak ajánljuk, akik feltöltődésre, közösségben való imára, megerősítésre vágynak.

A legközelebbi ifjúsági közösségi találkozásra a május 16-án megrendezésre kerülő Nagymarosi Ifjúsági Találkozó fog alkalmat adni.

Sítáborok

Lackenhof

Nyáron kitaláltuk és sikerült! Két sítábor a Szent Margit Gimnáziumban!

Lackenhof csodás kis falu, ahol remek hat napot töltöttünk el.

Már érkezésünkkor nagy hó fogadott bennünket, az ott töltött szűk egy hét alatt további 25 cm esett. Így a helyiek és a turisták nagy örömére olyan fekete pályát is megnyitottak, ami korábban – a természetvédelmi területre hivatkozva – zárva volt. Az egész napot, amíg a felvonók jártak, síeléssel töltöttük. Csapatunkban több kezdő is volt, így Richlik tanárnő is beállt síoktatónak. A lesiklások között menetrendszerűen fél egykor tértünk be a „hüttébe", ahol mindenki beszámolhatott a kalandjairól. Jó volt találkozni a többiekkel! A pályaszállásnak köszönhetően öt perc alatt hazaértünk, ahol felmelegedve vártuk a vacsorát.

Szerencsére nem történt baleset, és mindenki sokat fejlődött. Köszönet Holczmann, Édes és Richlik tanárnőknek ezért az érdekes, sportos útért!

Richlik-Horváth Katalin

Gerlitzen

Hat nap, öt éjszaka, négy nap síelés és körülbelül 75 diák – így lehetne számokban összefoglalni az idei gerlitzeni sítábort. De a valóság ennél sokkal több volt.

Már az érkezéskor lenyűgözött minket a szálloda elhelyezkedése: csodálatos kilátás nyílt a környező hegyekre, Villach városára, illetve egy várra, amely minden reggel különleges hangulatot nyújtott a korai napkezdéshez. A napi rutin hamar kialakult: korai kelés Tóth Márton tanár úr hívó szavára, hajfonás, sok (nagyon sok) kávé, majd síbakanccsal a kézben séta a felvonóhoz.

Az 53 km-nyi síterepen mindenki hamar megtalálta a neki megfelelő pályát. A sípályán kívüli világgal – néhány fával és faággal – is megismerkedtünk, de csak egy bot tört ketté és egy síkabát szakadt el, mi ép bőrrel megúsztuk. Délután a szauna volt a megmentőnk, este, a vacsora után jöttek a beszélgetések, bulik, az igazi közösségi pillanatok.

Idén kiléptem a komfortzónámból, hiszen nem a legközelebbi barátaimmal mentem el a sítáborba, hanem olyanokkal, akikkel „szimplán" jóban vagyok. Sok új dolgot tudtam meg róluk, és sokkal közelebb kerültünk egymáshoz. Megismertem olyan diákokat, akikkel a suliban nem beszéltem volna. Rengeteg poén született, amit csak mi, sítáborosok értünk, és mostanáig nevetünk rajta.

A tábor előtt nem gondoltam volna, hogy ennyire maradandó és szuper élmény lesz, de most azt kívánom, bárcsak vissza tudnék menni akár egy napra is.

Kovács Zille 11.b

Koponya a reklámszatyorból

Interjú Balla Lajos tanár úrral

Zelei Tamás

A Szent Margit Gimnázium egyik tanterme meglehetősen eltér a megszokottól: a rajzterem önálló galaxisként ékelődik a gimnázium csillagrendszerébe. Balla Lajos tanár úr pedig lassan három évtizede őrködik azon, hogy ez így is maradjon.

Kedves Tanár Úr! Mindenekelőtt a múltról kérdeznélek: 1997 óta tanítasz a gimnáziumban. Sokat változott a világ?

Maga a fizikai világ sokat. Jól példázzák ezt a diafilmjeim – van egy egész szekrénnyi belőlük. Saját fotók, amiket én készítettem (akkor még jól meggondolta az ember, hogy mikor nyomja le a gombot), én hívattam elő, és végül, ha jól sikerült, én kereteztem be, hogy azután diafilmként behozhassam a diákoknak. Hihetetlen, hogy szinte egyik napról a másikra digitalizálódott a technológia, megjelent a Google felületén a sok-sok remek minőségű kép, így a dia is a múlté lett.

Lényegét tekintve azonban nem változott a világ. Tehát a rajzolás, a szerkesztés, az egyetemes értékek ugyanazok. A legújabb digitális képalkotási lehetőségek mellett még mindig rajzolunk szénnel, mint az ősember. Óriási élmény „összekoszolódni" az anyaggal, és így közölni a gondolataidat.

Mit gondolsz, miért van igénye az embernek a művészetre?

Mert emberek vagyunk, és hatalmas gondolataink vannak a saját létezésünkről vagy a kozmoszról. A művészet a legemberibb dolog. Más szóval ott kezdődik az ember, hogy kifejezi az érzelmeit és gondolatait – akár rajzban, akár táncban, akár az irodalmi alkotásokban. Ez a legnagyobb különbség az emberi és az állati lét között. Ha csak a fajfenntartás van, és azért dolgozunk, hogy legyen mit ennünk vagy legyen jobb kocsink, az önmagában még nem emberi szint.

Az emberi szint ott kezdődik, hogy a saját létezésemről elgondolkodom, és azt valamilyen módon ki tudom fejezni. Mindez lehet spontán is: nem kell állandóan agyalni a létezés nagy kérdésein. De az ember nagyrészt képtelen úgy élni, hogy ne fejezze ki valahogyan a gondolatait, vagy a tudattalant ne mutassa ki valamilyen módon.

Mégis miért csökken napról napra a művészet presztízse?

Nem arra vagyunk nevelve, hogy önállóan gondolkozzunk. Elvesztette a fontosságát, hogy ki tudjuk fejezni a saját gondolatainkat. Az az értékes, ha mindig csak a mások gondolatait mondjuk vissza. A mai diákok már erre vannak predesztinálva: rohamtempóban haladunk az érettségi felé, ezért nagyon kevés idő adatik a szemlélődésre.

Ezért van helye a rajzórának az iskolában?

Először is nagyon fontos megérteni, hogy a rajz nem egy készségtárgy, vagyis nem feltétlenül tehetség kérdése. Már a reneszánsz óta egyértelmű, hogy maga a rajz a perspektíva révén összekapcsolódik a geometriával, a matematikával. A magasabb szintű tudományok, a quadrivium tárgyai közé emelkedett, vagyis egyértelmű, hogy a rajz is tanulható, tanulandó.

A rajzórán több irányba is elindulunk. Egyrészt van szabadkézi rajz, ahol nem csak arról van szó, hogy le tudod-e rajzolni a rongyot, hanem a saját fantáziádat is használni kell. Ez fontos, hiszen ha a képzelet elsorvad, akkor az élet szűnik meg. Másrészt van ábrázoló geometria, ami a matematikához és a mérnöki gondolkodáshoz tartozik. Továbbá van művészettörténet, ami pedig azért fontos, mert előttünk évszázadokon keresztül létrehozott egy csodálatos világot az ember, és ha ezt nem ismerjük, az nagyon sokszor ízléstelenséghez vagy butasághoz vezet. Az emberek olyan filmeket, sorozatokat, képeket fogyasztanak, ami nem emeli a lelküket, hanem posványba süllyeszti. Ha nem ismerem a klasszikusokat, akkor elvágom magam az emberiség nagy, szép és igaz örökségétől.

Beszéltél arról, hogy a világ hogyan változott körülötted. Hogy érzed, te magad ezalatt egy helyben maradtál?

Nekem a rajzterem olyan, mint egy remetebarlang. Nap mint nap rengeteg gyerek jön ki-be – ezt én nagyon élvezem –, de én magam egy helyben maradok. Szeretem a statikus, szemlélődő létet: egy helyben lenni és végiggondolni azt, hogy mi vesz körül. Apai nagyapám számadó juhász volt, biztos innen is származik, hogy időt hagyok az elgondolkodásra. Rohan a világ, de muszáj néha megállni. Végig kell gondolni a dolgokat: magadat, a környezetedet, a viszonyrendszeredet, mert előbb-utóbb kikészül az ember.

Egyébként szeretném megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjak az összes volt és jelenlegi kollégámnak, hogy ilyen jó közösséget adtak és adnak. Ilyen közegben könnyű megmaradni. Külön kiemelném korábbi rajztanár kollégámat, Kovács Károlyt, akitől rengeteget tanultam.

Sokszor hangsúlyozod, hogy a rajzterem egyfajta nyugvópont, egy mikrokozmosz. Ez tudatos kialakítás eredménye vagy spontán jött létre?

Párhuzamos univerzum. A nyílt napon rengeteg diák fordult meg itt, nekik mutattam be így a helyet.

Ez a másik oldalam. Egyrészt szeretek megállni, leülni, gondolkodni, másrészt meg hihetetlenül élvezem azt, hogy itt milyen karakterek fordulnak meg. Bejönnek ide ezek a kis mókusok: mindegyik egy elképesztő világ, külön személyiség. Mindenkinek van egy saját kis univerzuma, ami nyilván titok is. Nem lehet futószalagon, ár-érték arányban, teljesítmény-cél módon kezelni őket.

Azért van ekkora rumli, mert ezek inspirálnak minket. Itt folyamatos alkotótevékenység zajlik, és alkotni csak úgy lehet, ha valami megfog. Ráadásul a színjátszó kör díszleteit is itt készítjük, szóval garantált a rumli. Sok mindent hoztak be a diákok is. Van például egy koponya, amit egy hetedikes lány hozott egy reklámszatyorban: azt mondta, a nagymamájától van. Nem mertem tovább kérdezni…

Szóba került a színjátszókör. Láthatóan nem klasszikusokat viszel színre, hanem inkább vegyítesz, átdolgozol. Miért?

Szeretnék én klasszikust is színre vinni, csak amatőr vagyok hozzá. Ugyanakkor valóban szeretem őket beleépíteni az anyagba.

Nagyon fontosnak tartom, hogy a darabjaink megszólítsák a diákokat, tehát legyen kortárs mondanivalójuk. Azt is fontosnak tartom, hogy a diákoknak legyen szabadságuk, mert attól lesz személyes, ha beleadják magukat. A közönség is csak akkor fogja élvezni az előadást, ha átjön, hogy ebben valóban jelen vannak a diákok. Általában úgy jönnek létre ezek a darabok, hogy van egy ötlet, amit bedobok nekik, és rengeteg meglátást kapok vissza, amiből azután lesz valami. Így készül például a mostani Margit-napi *Szabadság-projekt* is. Hoztam egy témát, de a helyszínt már a diákok választották: „Legyen egy börtön!" Innen indultam tovább, innen jöttek a további inspirációk: Száll a kakukk fészkére, Örkény stb. Többet nem is akarok elárulni róla…

Mit szeretnél átadni a színdarabjaiddal a diák nézőknek?

Egy színház, pláne egy diákszínpad nagyon élő tud lenni. Helyi szintű reflexiók és egyetemes üzenetek vegyítése: én ebben látom a színház erejét. Nem személyeskedés, hanem személyessé, élménnyé tett egyetemes értékek. És ebben a diákokra nagyon jól lehet építeni.

Valami hasonlóról, a személyessé tett egyetemes értékekről szól a másik projekted a KeCsap is?

A diákoknak rengeteg kérdésük van, és csak egy fórumot kell adni nekik, ahol meg tudják ezeket beszélni. Ezért jött létre a KeCsap (Keresztény Csapat).

A KeCsap lényege egyrészt a közösség, a beszélgetések – a diákok önmagukat adják. Másrészt nagyon fontos, hogy legyen benne szolgálat is: akár a hajléktalanok felé, akár a Pető Intézetben, tehát a periférián lévő emberek felé. Régen még börtönökbe is jártunk. Meghívott előadóink, vendégeink is vannak, példaértékű, izgalmas háttérrel rendelkező emberek: ex-rúdtáncos, felépült kábítószeres, megtért feketemágus. Nagyon fontos, hogy a diákok találkozzanak az élő hittel, a vallás ne csak egy tankönyv vagy szokásrendszer legyen.

Ezek nyitott helyek. A rajzszakkör, a színjátszókör és a KeCsap tárt karokkal várja az érdeklődőket most is.

Margit-bál

Az idei Margit-bál nagy sikert aratott. Sok újdonsággal próbáltuk színesebbé tenni az estét. Dr. Nedwed Máriával, a szülői munkaközösség vezetőjével arra törekedtünk, hogy a diákok és a szülők számára egyaránt érdekes, emlékezetes programokat szervezzünk. A szervezés kis híján az utolsó pillanatban kezdődött, de mivel mindenki teljes erőbedobással dolgozott, minden időre meglett. Számtalan egyeztetés, ötletelés, próba előzte meg az estét.

A bál előtti pénteken egész délután díszítettünk, rendezkedtünk s az utolsó simításokat végeztük el. A bál napján kora délutántól kora hajnalig voltunk az iskolában, cipekedtünk, előkészítettünk, majd elpakoltunk.

Nagy örömünkre az alkotói pályázatra sok munka érkezett be (festmények, rajzok, versek), amelyeket az első emeleti folyosón, a rajzterem előtt meg is nézhetnek az érdeklődők. A tanárokkal együtt én is zsűriztem, s bevallom nehezen jutottunk dűlőre. Ezúton is gratulálok azoknak, aki leadták műveiket, s biztatok mindenkit, hogy legközelebb pályázzon egy munkájával.

Nagyon élveztem a szervezést, az előkészülést és az egész estét.

Fekete Ábel 12.a

Perzselő? Plátói? Vak? Bimbózó? Elemésztő? És még milyen...

...szerelem?

Megismerhettünk néhány lehetséges választ a diákönkormányzat Margit-bálra kiírt pályázatára küldött szövegekből, képekből. Ezeket a verseket, festményeket, rajzokat adjuk most közre. Gratulálunk minden pályázónak, különösen a győzteseknek. A zsűri a legjobb versnek a Viszonzatlan (?) szerelem című szöveget találta, a legjobb festménynek pedig… Az alkotók nevét csak azokban az esetekben tüntettük föl, ahol a pályázó ehhez hozzájárult.

Viszonzatlan (?) szerelem

Viszonzatlan szerelem?
Úgy hívják, hogy kegyelem
Mások mondják: „feeling sad”
Én úgy nevezem: átlag kedd
Mesélek egy történetet
Elindul a lámpás menet
Mikor megáll, érted majd
A csajozás miért okoz mindig bajt

Volt egy lány, egy tünemény
Finom bögrés sütemény
Nagy szerelmes voltam, bizony
Mögöttem pár furcsa viszony
Udvarláshoz kevés vagyok
Kistáskámon egér ragyog
Visszahúzódtam egészen
Nem volt nála sok esélyem

Aztán egyszer a villamoson
Hallottam, valaki mögém oson
Ez a lány volt beijedtem
Itt lakhat a kerületben?
Mi van, hogyha közel lakunk?
Egybefolyhat minden szavunk?
Talán mégis lehet sanszom?
Mosolyt köszönthet az arcom?

Én bevallom, elképzeltem
Ahogy virágot locsol a kertben
Felnevelünk négy gyönyörű gyereket
Az ihlet ezután oldott kereket
Fellökött egy osztálytársam
Jó két hete, hogy nem láttam
Neki álltunk beszélgetni
Nem tudtam ott elmélkedni

De éreztem az illatát
Fejünk felett meg-meg állt
Leszállt hozzánk, halandókhoz
Fals álommal sose dolgozz
Kirabol és agyonver
Jól elpáhol, ahogy kell
Megfojt, lincsel, megéget
Hagyjuk most az egészet

Ez a lány nem spórolt tintát
Más fiúkkal lógott inkább
Nem volt nekem való társ
Rutin lett a csalódás
Ez a lány, a nagy nemezis
Kedvelte a hölgyeket is
Nem mert előbújni, szegény
Bennem nem volt semmi remény

Csökkenteni próbáltam hát
A szenvedésnek hatásfokát
Megértően segítettem
Jópofiztam egy az egyben
Felvállalta másságát
Gúnyneveit kántálták
Nem volt boldog akkortájt
Mégsem nézett jobb osztályt

Összejött egy lánnyal később
Beszereztem kettő vésőt
Kiírtam a szobafalra:
„A rossz sosem a jót akarja”
Borús voltam, nem tagadom
Befagyott a szép Balaton
Jött a kegyetlen zimankó
De én maradtam kitartó

A lány szerelme beteg lett
Életéből levedlett
Lezárult egy filmszalag
Azt hittem minden így marad
Én voltam a közelében
S letargia tengerében
Átölelt egy hétfő reggel
Alig bírtam könnyekkel

Lelki hurrikán jött létre
Reméltem, hogy nem lesz vége
Arcomra jókora csókot nyomott
Előre léptem egy lépcsőfokot
Lassul a légzés, kapar a torkom
Értékes perceket veszítek folyton
Szárad a bőröm, körülöttem angyalok
Tökéletes búcsúzás, szívem leáll, meghalok

Novák Zolna

Alkotói szerelem

Sehol semmi, minden üres:
Az egész világ sekélyes
Kibírhatatlan ez a némaság,
Ez a kínzó szótlanság.

Marcangol és megsüketít,
Egyenest a fülembe visít
Ordít és rúg és ugrana szállani
Valaki! Akárki! Adjon ihletet alkotni!

Nem bírom tovább! Megfulladok!
Mint szomjas koldus, olyan vagyok.
Alkotnom kell, vizet nekem!
Egyre inkább sorvad lelkem!
Bár könyörgöm, de talán mégse

Hajtsa senki kérésem végre…
Mert csak úgy vágyom az alkotásra,
Mint koszos szarka a csigára:

Elkapom, kitépem otthonából,
S töröm, míg semmi nem marad házából.
Kiéhezett vadállat módjára széttépem,
Ereimbe véremet visszatérni érzem.

Majd a tetem felett kicsit még állok,
Mielőtt megfordulok,
S mocskos szájjal elszállok.

Bárkányi Hanga 8.b

Vezér Kitti 11.a

Egyszerelem

Valaki odakint járkál
Valaki csoszog a padkán
Valaki bekopog hozzád
Nyiss ajtót drágám

Valaki szereti amit utálsz magadban
A Valaki én voltam a viharban
Esernyőd mikor az eső esett
de a kezed elengedett

Hiszen – miután az eső elál
az esernyő hasztalanná vál
Ez a súly elhagyható manapság;
földönkívüli súlytalanság
földhözragadt céltalanság
övön aluli kényszer
csak hadd mégegyszer:
Hagyj szeretni
benned elveszni
megkeresni
vagy újra fellelni
– az oxigént –
megfojt a légszomj.

Valaki odakint járkál
Valaki csoszog a padkán
Valaki leborul hozzád
de nem könyörög tovább

Valaki szerette, amit utáltál
A Valaki én voltam hajdanán
Esernyőd mikor az eső esett
de ami volt elveszett

Mostanra az eső elállt,
a valaki hasztalanná vált

Diákcsemege

Jäckl Fruzsina 10.d

Gimnáziumunk diákönkormányzata az elmúlt pár hónapban sem ült tétlenül, egyre több program szervezésén vagyunk túl: bakancsos túrák, filmklubok, bajnokságok, Margit-bál…

A filmklub őszi sikerei után sem volt hiány jó filmekből. Decemberben a *Kapj el, ha tudsz* és *A tanú*, januárban pedig a Macskafogó került terítékre, és egyik sem okozott csalódást. Örömmel láttuk, hogy egyre többen csatlakoztak hozzánk ezeken az alkalmakon. Reméljük, a jövőben is folytatódik ez a tendencia.

A bakancsos túrák a téli idő ellenére is rendületlenül folytatódtak. Decemberben a Pilisbe látogattunk el, februárban pedig a Naszályra, ahol – szerencsére – néhány szakaszon a hóban való túrázást is kipróbálhattuk. Az Országos Kéktúra útvonaláról letérve felfedeztük a Násznép-barlangot, ami fantasztikus volt. Katalinpuszta határában pedig a legendás természetjáró, Rockenbauer Pál kopjafája előtt tisztelegtünk.

A focibajnokságról sem feledkezhetünk meg: a tavasz beköszöntével már lezárultak a csoportkörös mérkőzések, és hamarosan sor kerülhet az elődöntőkre és a döntőkre.

Február közepén került megrendezésre a Margit-bál, melynek szervezésében a diákönkormányzat is aktív szerepet vállalt. Valentin-nap alkalmából tematikus szobával és „vakrandival” készültünk.

A tavaszi időszak sem fog programok nélkül telni. Mire ezek a sorok megjelennek, reményeink szerint már megvalósult a pákozdi túránk, valamint még néhány filmdélután – ezek a „bejáratott” programok a jövőben sem fognak elmaradni. Tavasszal szeretnénk társasjáték- és kvízdélutánt is szervezni.

Az idei évünk nagyobb projektjei közé tartozik a margitos termékek piacra dobása: póló, pulóver, kulacs, tolltartó, tollak stb. Hogy még személyesebbé tegyük ezeket, rajzpályázatot fogunk meghirdetni a diákoknak az idei logó megtervezésére.

Izgatottan várjuk az előttünk álló pár hónapot, hogy kihozzuk a programokból és az előttünk álló feladatokból a maximumot. Emellett reméljük, hogy ezek a lehetőségek egyre több diákhoz eljutnak, és így jobban megismerjük egymást.

Pellegrinaggio di un giorno a Napoli

Virányi-Gulyás Pál 11.a

Come posso iniziare a raccontare il nostro viaggio a Napoli del 28 febbraio?

Quando scrivo queste righe, siamo in aereo e stiamo tornando a Budapest. Fuori è buio.

Il viaggio è iniziato senza problemi. Nessuno è arrivato in ritardo e tutti avevano la carta d'identità. Inoltre, l'aereo è partito in orario e il volo è durato un'ora e venti minuti. Dopo l'atterraggio abbiamo preso l'Alibus per andare in centro. La prima tappa è stata la Chiesa di Santa Maria Assunta, un duomo enorme che custodisce le reliquie di San Gennaro, patrono della città. Sotto l'altare c'era un cimitero.

Poi abbiamo fatto colazione in una piccola pasticceria, dove si possono mangiare tiramisù, babà, sfogliatelle e altri prodotti al forno napoletani di ottima qualità. Suor Alfonza ha provato anche la famosa limonata a cosce aperte di Napoli. In seguito, abbiamo fatto una passeggiata in centro e abbiamo visto tanti monumenti famosi, tra cui il Chiostro di Santa Chiara. In una piazza si potevano fare esercizi di matematica che anche noi siamo riusciti a risolvere, così ci hanno dato anche una "laurea". Poi a mezzogiorno abbiamo pranzato in una pizzeria elegante dove durante il pranzo ridevamo così tanto che quasi non riuscivamo a mangiare (come succede quasi tutti i giorni). I camerieri erano gentilissimi e posso dire che i prezzi non erano troppo alti, più o meno come in Ungheria, ma gli ingredienti erano freschi e locali, tutti coltivati nelle terre del Vesuvio.

Nel pomeriggio siamo stati al mare a Posillipo e abbiamo avuto tanto tempo libero. Tornare in aeroporto non è stato facile per vari motivi. Una cosa è certa: prima di arrivare in aeroporto, la nostra professoressa d'italiano ha dovuto perfino fare fermare la metro perché ci aspettasse.

Adesso stiamo tornando in Ungheria e siamo sull'aereo. Questo viaggio rimarrà una delle esperienze più belle della mia vita. A nome di tutto il gruppo ringrazio i nostri professori per aver organizzato questo viaggio!

Egynapos zarándokút Nápolyban

Hogyan is meséljem el a február 28-i nápolyi utunkat?

Amikor ezt írom, Budapest felé repülünk, és kint már sötét van.

Az utazás zökkenőmentesen indult. Senki nem késett el, és mindenkinél volt személyi igazolvány, illetve a repülő is időben indult. A repülőút egy óra húsz percig tartott. Leszállás után Alibusszal mentünk a központba, majd az első megállónk a Santa Maria Assunta-katedrális volt, egy hatalmas dóm, ahol a város védőszentjének, Szent Januáriusznak az ereklyéit őrzik. Megnéztük a katedrális oltára alatt található kriptát is.

A dóm megtekintése után megreggeliztünk egy kis, helyi cukrászdában, ahol tiramisùt, babàt, sfogliatellát és egyéb jó minőségű nápolyi péksüteményeket lehetett kapni jó. Alfonza nővér megkóstolta a híres nápolyi „nyitott lábú" limonádét is. Ezután bejártuk a város főbb látványosságait, többek között a Santa Chiara-kolostort. Az egyik téren matematikai feladatokat lehetett megoldani. Mivel nekünk is sikerült, „diplomát" kaptunk. Délben egy elegáns pizzériában ebédeltünk, ahol a pincérek nagyon kedvesek voltak. Ebéd közben annyit nevettünk, hogy enni is alig bírtunk (de ez nálunk mindig így van). Az árak hasonlóak voltak az itthoniakhoz, a hozzávalók frissek és helyiek, amelyeket a Vezúv környékén termesztettek.

A délutánt a tengernél töltöttük, Posillipóban, sok szabadidőt is kaptunk. A reptérre való visszajutás több okból sem volt zökkenőmentes. Az olasztanárnő még a metrót is megállíttatta, hogy le ne késsük a repülőt.

Ez az utazás örök emlék marad számomra. A csapat nevében köszönöm tanárainknak a szervezést!

Margitos „egypercesek”

A Sziget Műhely kreatívírás-pályázata

Márkiné Solnay Márta

Válassz egy szövegalkotási lehetőséget az alábbiak közül, majd írj egy „egyperces”, legfeljebb 150-180 szavas szöveget! A pályamunkákat **április 27-ig** lehet elküldeni Solnay Márta tanárnőnek az alábbi email-címre:

solnay.marta@szmg.hu

A legötletesebb alkotások megjelennek a lap következő számában. Segítségképpen a kiírásban találsz egy mintaszöveget, amely a Sziget Műhely egy alkotójának írása.

1. Egy tárgy mesél

Írj rövid prózát egy hétköznapi tárgy szemszögéből (pl.: kulcs, buszjegy, törött bögre)!
A tárgy legyen tanúja egy fontos eseménynek!

2. Az első és az utolsó mondat adott

A szöveg első mondata: *„Átjött a barátnőm.”*
A szöveg utolsó mondata: *„Ekkor értettem meg, hogy már nincs visszaút.”*

3. Talált szöveg

ablak, káposzta, kapszula, gitár, lámpa, tíz
Írj olyan rövid prózát, amelyben a fenti szavak kulcsszerepet kapnak!

4. Egy perc az életből

Írd le egy perc történéseit a saját életedből!
Ne legyen cselekményfordulat, csak apró részletek, belső gondolatok!

Erre a pillanatra soha nem fogok emlékezni. Egy perc múlva máshol fogok járni, nem az iskolapadban ülni, nem a hulló havat bámulni. Írni próbálhatok: angolóra, unott arcok, lehajtott fejek... hasztalan, hisz az Emlékek közt csak a Benyomás marad meg, nem ez, nem a pillanat.

Sokkal inkább a vörös levelű fa, miközben döntést hoztam rólad; a burjánzó növényzet a vérpermet árja alatt abból a hosszú filmből, amit apával néztem; a templomban a letisztított Mária-szobor, a lufi, amit véletlen elengedtem és megemésztette az éjszakai sötétség – ez lesz az, amit őrizni fogok, akarva-akaratlan.

Úgyhogy felállok a padból, és megebédelem az ezernyi pillanatot, mely szemtanúival együtt vész el. Jó lett volna, ha óra közben hátranézel. Azt talán nem felejteném el.

Ónody Ágnes 12.d

5. A levél, amit nem küldtek el

Írj egy el nem küldött/fiktív levelet!
Derüljön ki, miért maradt a levél a fiókban!

6. Hiánygyakorlat

Írj egy történetet úgy, hogy nem nevezed meg
- a főszereplő nemét,
- a helyszínt,
- az időt.

A szöveg legyen érthető, és tükrözzön egy hangulatot!

7. Egy hang

A történet középpontjában egy hang álljon (pl.: kopogás, nevetés)!
A hang valamilyen emléket vagy változást indítson el!

8. Ellentét

Írj rövid prózát, amelyben két ellentétes érzelem egyszerre van jelen!
(pl.: öröm–bűntudat, félelem–kíváncsiság)

Ragadj tollat!

A Sziget Műhely vendége volt
G. István László költő, műfordító, tanár.

A találkozón a 10.d Emily Dickinson
két versét ültette át magyar nyelvre.

Emily Dickinson
As if the Sea should part

As if the Sea should part
And show a further Sea —
And that — a further — and the Three
But a presumption be —

Of Periods of Seas —
Unvisited of Shores —
Themselves the Verge of Seas to be —
Eternity — is Those —

Bojtor Katalin
fordítása

Mintha széttárulna a Tenger
Mely másikat takar —
És az — egy másikat — és Hárman
Csupán egy teória —

Időtlen Tengerekből —
Elhagyott partokból —
Hogy a Tengerek peremei ők —
Így — Örökkévalók —

Emily Dickinson:
To make a prairie

To make a prairie it takes a clover and one bee,
One clover, and a bee.
And revery.
The revery alone will do,
If bees are few.

Pataki Zselyke és Kosik Izabella
fordítása

Egy pusztához nem kell más, mindössze virág és darázs.
Egy virág és egy darázs.
És némi bódulás.
De a bódulás is elég lesz,
ha a darazsak elenyésznek.

Csatlakozz te is a Sziget Műhelyhez!

Keresd Solnay tanárnőt!

Stílusgyakorlatok
Csokonai Vitéz Mihály
Szerelemdal a csikóbőrös kulacshoz
című verse alapján.

Válogatás a 10.d
alkotásaiból

Polczer Erzsébet
Szerelemdal a kávéhoz

Reggel, mikor nyitom szemem,
szánom-bánom az életem,
Nem szeretnék elindulni,
csak pár percet szunnyadozni.

Óh, a koffein, édes társam,
Te vagy nekem minden vágyam!
Aromádat, ha nem érzem,
Összeomlik földi létem.

Kávé nélkül testem ernyed,
A nap sem kel fel így reggel.
Te vagy számon édes nedű,
Minden csepped fény és derű!

Csak te vagy, mi engem éltet,
Szívem dobog, érted élek,
Nélküled én, üres lélek,
El ne hagyj engemet, kérlek!

Máté Dominik
Szerelemdal a müzlimhez

A müzlimben kevés a tej,
az ágyamban kevés a hely,
kicsi a tál, nagyobb a lé,
kicsi kásám, te légy enyém!

Nem tagadom, odavagyok,
bámulom őt, mint egy majom.
Elkeverem, más ne tegye,
Elrejtem, hogy más ne egye.

A mikróba csak ő forog,
ha nincs elég, hasam korog,
míg másnak ő ehetetlen,
az én bendőm telhetetlen.

Akartalak, itt vagy velem,
hadd maradjak, fogd a kezem!
Ne engedj el, maradj te még,
Együtt vagyunk, sosem elég.

Mandula Sára
Szerelemdal a fejhallgatóhoz

Óh, szerelmem, drága kincsem!
Fülesemnél drágább nincsen.
Gyengéd hangon suttogsz nekem,
Dalt duruzsolsz, hódol lelkem.

Elbódítasz énekeddel,
Téged hallak bűvöletben.
Bódíts el, hadd legyek tied!
Ez az este csak a mienk.

Szabó Petra 10.c

A magyar költészet napja

József Attila

„Emberek, magyarok, íme a költő, aki indul magasba és mélybe (…)”

Juhász Gyula ezekkel a szavakkal vezette be a fiatal József Attilát az irodalmi életbe.

A magyar költészet napját 1964 óta április 11-én ünnepeljük, József Attila születésnapján. Ebből az alkalomból minden évben irodalmi előadóestekkel, könyvbemutatókkal, költőtalálkozókkal és versenyekkel tisztelegnek a magyar líra előtt. Érdemes utánanézni az idei eseménysorozatnak is. A rendezvényeken klasszikus és kortárs költők versei egyaránt szerepelnek, így a fiatalabb korosztály is betekinthet a magyar költészet rejtélyes és sokszínű világába.

József Attila nevét minden magyar ember ismeri, tanulmányaink során részletesen megismerhetjük életét és műveit. Olyan érdekességeket gyűjtöttem össze, amelyeket nem biztos, hogy mindenki tud a költőről.

Nem csapták ki az egyetemről.

Egy mítosz szerint József Attilát Horger Antal tanácsára kicsapták az egyetemről. A valóság ennél jóval árnyaltabb: valójában csak tanári diplomát nem szerezhetett az egyetemen, de azt is csak addig, amíg Horger Antal volt a dékán.

Elégségessel érettségizett magyar nyelv és irodalomból.

József Attila a budapesti Verbőczy István Gimnázium tanulója volt (ma Petőfi Sándor Gimnázium). A problémás kezdetek után végül éltanuló lett, ráadásul egy évvel hamarabb érettségizhetett, mint évfolyamtársai. A magyar érettségije valóban csak elégséges lett.

József Attila

Büntetőeljárás indult ellene.

A *Lázadó Krisztus* című verse miatt perbe fogták az akkor még csak 19 éves költőt. Az 1924 januárjában indult eljárás hatalmas sajtóvisszhangot kapott, és bár a vers megjelenésekor a korabeli lapok indítottak támadást, mikor kiderült az ítélet (8 hónap fogház és 200 000 korona pénzbüntetés), már kiálltak a költő mellett. Sőt, nemcsak őt, hanem a szólásszabadságot is védték. Végül 1925. március 24-én felmentették.

Kihez írta az Ódát?

A magyar irodalom egyik legszebb szerelmes verse az Óda, amit József Attila nem az akkori élettársához, Szántó Judithoz, és nem is a nagy szerelméhez, Flórához írt. A verset egy szinte ismeretlen nőnek, Marton Márta művészettörténésznek szánta, akivel 1933 nyarán ismerkedett meg Lillafüreden. Miután a költő hazatért, Szántó Judit megtalálta a kabátja zsebében a kéziratot. Azt hitte, ő ihlette, de a költő szárazon ezt mondta neki:
„Hiába olvasod, nem hozzád írtam.”

Egészen 2004-ig élt olyan ember, aki ismerte a költőt.

József Etelka, József Attila nővére 2004-ig élt, 101 évesen hunyt el. Ő gondozta József Attila hagyatékát, amiért 2003-ban megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét.

Márai Sándor

Április 11-e nemcsak József Attila, hanem Márai Sándor születésnapja is. Az író százhuszonhat éve született Kassán. Sokat utazott a nagyvilágban, végül emigrálni kényszerült. Egész életében honvágya volt Budapest után.

A magyar költészet napja jó alkalom arra, hogy megismerjük a régi korok és a XXI. század magyar költészetét.

„Nem fontos, hogy te szövegezd meg a szépet és az igazat, fontosabb, hogy megismerjed.”

Márai Sándor

Miről mondtál le idén a nagyböjtben?

A gyorsételekről mondtam le. Nagyon szeretem a hamburgert, szóval kell az önuralom.

A géllakkról.

Reel-görgetésről.

Kevésbé vagyok kényelmes, ilyenkor próbálok valami életvitelbeli változást kitűzni, és nem objektumhoz kötöttet.

Az édességről mondtam le.

Lemondtam az egyszerű mindennapokról. Sokkal komolyabban veszem az étkezést, az edzést és az orvosi kezeléseket. Szeretném, hogy ez a böjt után is megmaradjon.

Ezt nem lemondásnak nevezném. Próbálok több időt szentelni Istennek, egy igeolvasó csoporthoz csatlakoztam.

diák körkérdés

Bubrik Nóra 12.b

Milyen zene fogott meg mostanában?

- ***God's Plan* – Drake**
  Ezt a dalt egy haverommal hallgattam, aki most már egy másik kontinensen él, így, ha meghallom, mindig ő jut eszembe.

- ***Get Free* – Major Lazer, Amber Coffman**
  Anyukámmal hallgattuk sokat kiskoromban, a napokban megint szembejött velem, és azóta repeatben hallgatom.

- ***Jézus* – Roland Magnabosco**
  Jézus nevének a kimondása is hatalmas gyógyító erővel bír.

- Számot nem tudnék mondani, csak előadót: **Argatu'**. Izgalmasan ötvözi a folklór és az elektronikai elemeket, amit imádok.

- **Tina Turnertől** a ***The best*** című számában az a sor, hogy "Give me a lifetime of promises and a world of dreams". Mély és erős emberi kapcsolatokban és a szerelemben várt tudat alatti vágyainkat kifejezetten jól fogalmazta meg, szerintem.

- ***Nők* – Pipacs**
  „Nézem őket ~ hülye nők ~
  A szép szavakra mind úgy bólogat
  És mondasz valami középszar
  Vicceset ők meg nevetnek"

- ***Teló* – Lenkke_**
  „Formálj azzá, akinek gondolsz
  Gondolj annak, aminek látsz"

- ***Valahol* – Margaret Island**
  Lelassít ebben a stresszes, rohanó világban.

- ***Ruffed Up Style* – SP3CTRUM, Jungle Jonsson**
  Reggelente felébreszt a buszon.

Tanári témamozaik

Iskolánk néhány tanára különlegesen szép és bensőséges húsvéti emlékeket oszt meg velünk ezeken az oldalakon.

Feltámadás a Szovjetunióban

Pákh György

A gyökereim Beregszászhoz kötődnek. Felmenőim görögkatolikusok voltak, de 1949-ben Sztálin egy tollvonással megszüntette a görögkatolikus templomok működését, így családtagjaim a római katolikus templom híveihez kerültek. A szovjethatalom professzionálisan művelte a papság működésének ellehetetlenítését: a görögkatolikus lelkészeket kényszermunkára vitték, a római katolikus felekezethez tartozó lakosság kellő ellenőrzés alatt gyakorolhatta vallását.

Ilyen körülmények között telt gyermekkorom. Édesanyám és testvérei – buzgó katolikusok lévén – gondoskodtak arról, hogy néhány kortársammal együtt titokban fel tudjak készülni az elsőáldozásra. Mint annyi minden másról, erről se lehetett beszélni soha, sehol, senkinek. A templomi szertartásokon való részvétel erőteljes ellenőrzés alá esett. Egyházi ünnepeinket teljesen titokban éltük meg.

A húsvéti ünnep általában kötelező iskolai elfoglaltságot jelentett: vasgyűjtés, papírgyűjtés, az utcákat szegélyző fák meszelése.

Édesanyám egyik osztálytársa Vaszócsik Miklós görögkatolikus lelkészhez ment feleségül, akit szintén elvittek „átnevelő” munkára, magára kellett hagynia feleségét és hét gyermekét. Soha többet nem gyakorolhatta nyilvánosan papi hivatását. Ameddig a kényszermunkatáborban volt, addig édesanyám élelemmel segítette a kitaszított családot. Ezt Vaszócsik főtisztelendő úr azzal hálálta meg, hogy minden év nagyszombatján, titokban, eljött hozzánk, és megáldotta a húsvéti ételt: ez volt a régi hagyomány szerint a pászkaszentelés. Gyermekkoromnak ez a szertartás adta a húsvéti ünnep legnagyobb misztériumát, amelyen többször elhangzott: *Feltámadt Krisztus halottaiból, legyőzte halállal a halált, és sírban lévőknek életet ajándékozott!*

Húsvét szerzetesként

Birosz Erika Alfonza nővér

A szerzetes számára a nagyböjt az év egyik legmélyebb és legszentebb időszaka, amikor különösen Krisztus szenvedésére, halálára és feltámadására irányul a figyelmünk. Ilyenkor igyekszünk félretenni a mindennapi teendők egy részét, valamint mindazt, ami hangosabb, zajosabb vagy mulatságosabb, hogy több idő jusson az imádságra, a csendes elmélkedésre és a liturgia ünneplésére. Szerzetesi közösségeinkben a nagyheti szertartások különösen fontosak, mert ezek vezetnek végig minket Jézus útján: az utolsó vacsorától a kereszten át egészen a feltámadás örömeig. Számunkra ez nem csupán emlékezés a múlt eseményeire, hanem annak mély átélése, hogy Krisztus szeretete ma is élő valóság minden ember életében.

A nagyhét napjai a csendről és a szemlélődésről szólnak. Nagycsütörtökön az utolsó vacsora és az önátadó szeretet kerül a középpontba. Nagypénteken a kereszt titkát szemléljük, nagyszombaton pedig a sír csendjében várjuk a feltámadás hajnalát. Ez a csend különösen fontos szerzetesi életünkben, mert segít abban, hogy mélyebben megértsük a megváltás titkát. A nagy csend után azonban megszólal az öröm hangja: a húsvéti vigíliában felcsendül az „Alleluja”, amely a feltámadás örömét hirdeti. Így a nagyhét számunkra egy lelki út, amely a szenvedés és a csend mélységéből vezet el a húsvéti öröm és a remény fényéhez.

Húsvét azonban nem csupán egy ünnep, amely egyszer véget ér. Hitünk szerint a feltámadt Krisztus nemcsak a történelemben támadt fel, hanem ma is él, és jelen van minden ember életében. Ezért arra törekszünk, hogy hétköznapjainkat is Krisztus jelenlétében éljük: az imádságban, a közösségben, a szolgálatban és a mindennapi feladatokban. A feltámadás öröme így nemcsak húsvétkor, hanem az év minden napján reményt és erőt ad, és arra hív bennünket, hogy életünkkel tegyünk tanúságot: Krisztus valóban él, és velünk van mindennapjainkban.

Ortodox húsvét – papfeleségként

Kornyilovné dr. Máté Anita

Az ortodox egyházak a julián naptárt használják a húsvét időpontjának meghatározásához, ezért sokszor a katolikus (és protestáns) egyházaktól eltérő időpontban ünneplik Krisztus kereszthalálát és feltámadását. Előfordulhat, hogy a két dátum egybeesik, de jellemzőbb, hogy az ortodox húsvét egy héttel a nyugati után van, vagy akár több mint egy hónap különbség is lehet az ünnepek között. (Ha március végén van a katolikus húsvét, az ortodox nagyböjt még csak épphogy elkezdődik, s az ünnep május elejére esik). Idén a második eset áll fenn: míg a nyugatiak április 5-én, az ortodoxok 12-én ünnepelnek.

A belvárosi Petőfi téren lévő Nagyboldogasszony Ortodox Székesegyház, ahol a férjem szolgál, többnyelvű és -nemzetiségű: magyarok, görögök, oroszok és ukránok egyaránt látogatják. Év közben a magyar és az orosz egyházközség külön tartja a szertartásait, azonban a húsvétot mindig együtt ünneplik. Gyönyörűek a nagycsütörtöki és nagypénteki istentiszteletek, s érdekes a kontraszt, ahogy a hétköznap délutáni, belvárosi forgalomból a templomba lépve teljesen más dimenzióba érkezünk. Az ortodox szertartások minden érzékre hatnak. A gyertyák lobogó lángja, a szertartást végző papok és diakónusok ruhája, az ilyenkor a templom közepére vitt sírlepel, a tömjén jellegzetes illata ráirányítja a figyelmet a lényegre. Mivel a szertartások meglehetősen hosszúak, könyvből szoktam követni, s ez segít abban is, hogy a fizikai fáradtságra ne figyeljek, hiszen végig állni kell.

A feltámadási szertartás az ünnep csúcspontja. Ez mindig szombat éjjel kezdődik az ún. éjféli istentisztelettel. A sírleplet az oltárba (az ikonosztáz mögé) viszik, majd kezdetét veszi a hajnali istentisztelet. A templom elég nagy befogadóképességű, de ekkor már zsúfolásig van. Rengeteg görög és orosz szót hallani.

Megindul a feltámadási körmenet, melynek során három nyelven hangzik fel újra és újra az örömhír: „Krisztus feltámadt halottaiból, halállal eltiporván a halált, és a sírban lévőknek életet ajándékozván.” A papok is mindhárom nyelven hirdetik: „Krisztus feltámadt!”, melyre a hívek kiáltják: „Valóban feltámadt!” Bevallom, kicsi versengés is van, melyik nyelven hangosabb a válasz… Ekkor egyébként, az éjjeli Duna-parton, a templom előtti úton, melyet a rendőrség biztosít, az emberek köszöntik egymást. Sokak számára ezzel véget is ér az ünneplés, mennek haza a megszentelt ételkosarukkal. A szertartás azonban még nem fejeződik be, bő egy órán keresztül hangzanak az imák és könyörgések, de akik számára a húsvét csak hagyomány, már nem várják meg. Az ún. hajnali istentisztelet végével (éjjel egy-két óra felé) a magyarok is hazamennek, ám az orosz egyházközség számára folytatódik az ünnep a liturgiával (azaz a szentmisével). Ilyenkor már családias a hangulat, azok vannak ott, akik vasárnaponként is járnak a templomba. Ezt a szertartást a férjem vezeti, a fiam pedig az oltárban szolgál (ministrál). Nagyjából hajnali három órára fejeződik be, de utána átmegyünk a hittanterembe, ahol vár az agapé. Ekkor törjük meg a böjtöt, s eszünk húst a negyven nap után. Különösen jó íze van ilyenkor a tradicionális húsos ételeknek, de nagyon finom az orosz húsvéti kalács, a kulics, melyből igen sokat kapunk a hívektől. Amikor az agapé után hazafelé megyünk, már kezd virradni, s ébredezik a város.

Esztergomi húsvét

Simonfai Teodóra

A ferences szerzetesek több évtizede szerveznek lelkigyakorlatot a nagyheti szent három napon, amelyet Barsi Balázs atya kezdett el meghonosítani. Annak idején fiatalként kapcsolódtam be az eseményekbe, majd családosként is folytattam ezt a hagyományt.

Az érkezés nagycsütörtök délutántól folyamatosan történik, az esti szertartásra a vendégek nagy része megérkezik, és a húsvétvasárnapi szertartás után távozik. Ilyenkor bekapcsolódunk a szerzetesi mindennapokba, mert nemcsak a főszertartás szentmiséjén veszünk részt, hanem a napközi imaórákon is, nagypénteken pedig a keresztúton.

Nagyszombaton az esti feltámadási szentmisén az „aprónép” nem szokott részt venni, mert már az esti alvás időben kezdődik, és meglehetősen hosszú lenne nekik, ezért a tűz meggyújtására jóval a tűzszentelés előtt kerül sor. A feltámadási szertartás után a ferences testvérekkel együtt közös agapéra kerül sor.

A gyerekeknek külön élmény, hogy korosztályonkénti programokon vehetnek részt, együtt „bandázhatnak”, miközben észrevétlenül, játékosan vonódnak be az ünnepbe. Húsvétvasárnap reggel a tojáskeresés élményében is részesülhetnek. A szülőknek nagy könnyebbség, hogy kiszakadhatnak a hétköznapokból, és a három nap alatt ők is el tudnak mélyülni a feltámadás misztériumában.

Az utolsó vacsora asztalánál

Tóth Márton

Sokan tudják, hogy a különböző keresztény felekezetek és rítusok liturgiáinak szimbólumrendszere, gesztusnyelve, dramaturgiája nagyban épít a Jézus által is gyakorolt zsidó vallási hagyományokra, különösen a széder estére. E különleges ünnep menetét azonban már kevesen ismerik. Képzeljük most magunkat a tanítványok helyébe, és közben csodálkozzunk rá a szentmisénkkel való párhuzamokra!

A pészah az egyiptomi szolgaságból való szabadulás ünnepe. A szó elkerülést jelent, mert a kivonulás történetében Jahve „elhaladt Egyiptomban Izrael fiainak háza mellett" (Ex 12, 27). A kovásztalan kenyér ünnepének is nevezik, hiszen amikor sietve menekültek Egyiptomból, „az emberek vették a tésztát, mielőtt még megkovászosodott volna" (Ex 12, 34). A pászkavacsorán felszolgált bárány az első pészahon feláldozott bárányra utal, amelynek vére megvédte az izraelitákat Jahve pusztító angyalától (Ex 21, 21-34).

Ezen az ünnepen történt, hogy Jézus megalapította az Eucharisztiát. Amikor összegyűltek a vacsorához, azt mondta tanítványainak: „Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti (széder) vacsorát elköltsem veletek, mielőtt szenvedek. Mondom nektek, többé nem eszem húsvéti vacsorát, míg be nem teljesedik az Isten országában." (Lk 22, 15-16)

Az este három pillére: a rituális emlékezés, az imádság és maga a vacsora.

Az ünnep kezdetén mindenki kényelmesen (félig fekve, félig ülve) helyet foglal egy szépen megterített asztalnál, melynek egy speciális tál van a fő helyén. A tálon meghatározott rendben különböző ételek találhatóak.

Juan de Juanes: La última cena | Az utolsó vacsora

A szertartás az alábbiak szerint zajlik:

I. Kidus, megnyitó ima (első pohár bor)
II. Kézmosás (csak a családfő)
III. Kárpász (petrezselyem)
IV. A macesz kettétörése (három darab kenyér)
V. A kivonulás történetének elmondása, a Hágádá (második pohár bor)
VI. Kézmosás (mindenki kezet mos – ekkor történhetett a lábmosás)
VII. Étkezés előtt mondott áldás
VIII. A macesz evése
IX. A keserűfű evése
X. Emlékezés a Templomra
XI. A pészahi vacsora
XII. Az afikoman evése
XIII. Az evést befejező ima (harmadik pohár bor)
XIV. Hallél (záró dicsőítés)
XV. Befejezés (negyedik pohár bor)

Az este során mindenkinek fontos szerepe van. Az édesanya meggyújtja a gyertyákat, az apa vezeti a *szertartást*, a legkisebb gyermek pedig fölteszi a *kérdések kérdését*, mindig minden pontosan ugyanúgy történik:

> *„Miben különbözik ez az este a többi estéktől? Máskor akármilyen kenyeret, kovászosat és kovásztalant is ehetünk, ma azonban csak kovásztalant? Más estéken bármilyen zöldségfélét ehetünk, ma azonban csak keserűt? Más estéken nem kell bemártanunk e zöldfélét egyszer sem, ma pedig kétszer is. Más estéken ehetünk akár ülve, akár támaszkodva, ma azonban mindannyian csak támaszkodva."*

Erre válaszolva a családfő elmeséli a szabadulás történetét.

Az este hátralévő részében együtt és egymásért is imádkoznak a családtagok; zsoltározásuk nagyon hasonló a keresztény zsolozsmához. Ezt követően pedig kötetlenül, vidám hangulatban falatoznak.

A napjaink katolikus liturgiájával mutatott legnagyobb hasonlóságot a zsoltárok, imádságok, áldások mondásakor fedezhetjük föl. Aki szeretné mindezt megtapasztalni, ősszel jelentkezzen a vallástudomány szakkörre! Élménybeszámolóért pedig keressétek az idei tanév szakköröseit!

Labirintus

„Az emberélet útjának felén
egy nagy sötétlő erdőbe jutottam,
mivel az igaz útat nem lelém.”

Van valami közös az átláthatatlan rengetegben bolyongó emberben és a kolostorkertben imádságként labirintust járó szerzetesben. Az örök útonlévők örök útkereséseként tapasztalják meg az életet.

Nézd meg ezt a labirintust! Ugye, hogy nem találod meg első ránézésre a helyes utat? Keresd meg, rajzold be, járd végig!

Tudtad, hogy manapság is részt vehetünk szemlélődő labirintusjárásban? Például pannonhalmi bencés lelkigyakorlatokon, Bakonybélben, az apátság udvarán vagy épp a jezsuiták püspökszentlászlói lelkigyakorlatos házának kertjében. Érdemes kipróbálni!

Szabó Kata 8.a

Szűcs Péter 11.c

